

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Zbigniew Makarewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Brzozowska (sprawozdawca) SO del. do SA Marek Siwek
Protokolant	st.sekr.sąd. Agnieszka Jarzębkowska

przy udziale Wiesława Greszty prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r.

sprawy **P. K.** syna W. i E. z domu D., urodzonego w dniu (...) w W.,

J. M. s. A. i W. z domu K., urodzonego

w dniu (...) roku w G.

i A. M. s. A. i W. z domu K., urodzonego w dniu (...) w R.

oskarżonych z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. i in.

z powodu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt II K 52/14

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec P. K. w ten sposób, że czyn przypisany mu w pkt III wyroku (czyn z pkt II aktu oskarżenia) kwalifikuje z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2012.124 j.t. ze zm.) w zw. z art. 12 k.k., a za podstawę wymiaru kary przyjmuje art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2012.124 j.t. ze zm.);

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok wobec P. K., a w całości wobec A. M. i J. M. utrzymuje w mocy;

III. na poczet orzeczonych wobec A. M. i J. M. kar pozbawienia wolności zalicza okres ich rzeczywistego pozbawienia wolności również od dnia 1 maja 2015 r. do dnia 12 listopada 2015 r.;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. K. – Kancelaria Adwokacka w R. i adw. A. L. – Kancelaria Adwokacka w R. kwoty po 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym odpowiednio oskarżonym A. M. i J. J. M.;

V. zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i określa, że wydatki tego postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

P. K., J. M. i A. M. zostali oskarżeni o to, że:

I. w okresie od 21 do 22 września 2013 roku w B., powiat (...), województwo (...) działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu oraz z K. G. wzięli udział w rozboju dokonanym na osobie A. W. w ten sposób, że grożąc mu wywiezieniem do lasu i używając przemocy w postaci kopania pokrzywdzonego po całym ciele, uderzania pięściami w twarz, uderzania drewnianym taboretom oraz skakania po głowie, spowodowali u niego ciężkie obrażenia ciała w postaci: krwotoku podtwardówkowego, obrzęku mózgu, zachłyśnięcia się krwią i rozedmę płuc oraz podbiegnięcia obu oczodołów, nasady i grzbietu nosa, złamania kości nosa, ran tłuczonych obu warg z podbiegnięciami wokół, otarcia i podbiegnięcia tułowia, kończyn górnych i dolnych, podbiegnięcia tkanki podskórnej czaszki w okolicy potylicznej pośrodkowo po lewej stronie oraz w okolicy skroniowej, które doprowadziły do jego zgonu, a następnie po uprzednim przeszukaniu odzieży zabrali w celu przywłaszczenia na jego szkodę telefon komórkowy nieustalonej marki i wartości oraz pieniądze w kwocie nie mniejszej niż 500 złotych,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., w zb. z art. 158 § 1 k.k., w zw. z art. 158 § 3 k.k., w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

a nadto P. K. o to, że:

II. w 22 września 2013 roku w W. powiat (...), województwo (...), działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał środki odurzające w postaci nie mniej niż 8 gram marihuany, które nabył od nieustalonej osoby.

tj. o przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z póź. zm.) w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Radomiu:

I. Oskarżonych P. K., A. M. i J. M. w granicach zarzuconego im w punkcie I aktu oskarżenia czynu uznał za winnych tego, że:

1. W dniu 21 września 2013 roku w B., powiat (...), województwo (...) działając wspólnie i w porozumieniu wzięli udział w pobiciu A. W., w trakcie którego pokrzywdzony był uderzany pięściami w twarz, kopany i uderzony w głowę drewnianym taboretom, co spowodowało u niego obrażenia ciała w postaci podbiegnięć obu oczodołów, warg i nosa, ran tłuczonych obu warg oraz obrażeń śródczaszkowych powodujących powstanie krwiaka podtwardówkowego z obrzękiem mózgu, czego następstwem był ucisk na pień mózgu i śmierć pokrzywdzonego w dniu 22 września 2013r. i czyn ten kwalifikując na podstawie art. 158§1 i 3 kk, na podstawie art. 158§3 kk wymierzył:

- oskarżonemu **P. K. karę 3 (trzy) lata pozbawienia wolności,**

- oskarżonemu **A. M. karę 5 (pięć) lat pozbawienia wolności,**

- oskarżonemu **J. M. karę 4 (cztery) lata pozbawienia wolności.**

2. W nocy z 21 na 22 września 2013 roku w B., powiat (...), województwo (...) działając wspólnie i w porozumieniu oraz z K. G. używając przemocy wobec A. W. w postaci kopania go po ciele czym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 156§1 kk lub art. 157§1 kk zabrali mu w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 450 złotych i czyn ten kwalifikując na podstawie art. 280§1 kk w zb. z art. 158§1 kk w zw. z art.

11§2 kk na podstawie wymienionych przepisów skazał oskarżonych, a na podstawie art. 280§1 kk w zw. z art. 11§3 kk wymierzył:

- oskarżonemu **P. K. karę 2 (dwa) lata i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności,**
- oskarżonemu **A. M. karę 3 (trzy) lata i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności,**
- oskarżonemu **J. M. karę 3 (trzy) lata pozbawienia wolności.**

III. Oskarżonego P. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia czynu stanowiącego występki określony w art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179, poz. 1485 z póź. zm.) w zw. z art. 12 kk i za to na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności.

V. Na podstawie art. 85 kk i art. 86§1 kk orzekł wobec oskarżonego P. K. karę łączną 3 (trzy) lata pozbawienia wolności.

VI. Na podstawie art. 85 kk i art. 86§1 kk orzekł wobec oskarżonego A. M. karę łączną 5 (pięć) lat pozbawienia wolności.

VII. Na podstawie art. 85 kk i art. 86§1 kk orzekł wobec oskarżonego J. M. karę łączną 4 (cztery) lata pozbawienia wolności.

IX. Na podstawie art. 46§1 kk orzekł od oskarżonych P. K., A. M., J. M. za czyn przypisany im w punkcie I.1 niniejszego wyroku na rzecz pokrzywdzonej B. W. kwoty po 5.000 (pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia.

X. Na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego P. K. kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 25 września 2013 roku do 13 lutego 2014 roku.

XI. Na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego A. M. kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 24 września 2013 roku do 16 grudnia 2013 roku, od 26 grudnia 2013 roku do 1 kwietnia 2015 roku, od 4 kwietnia 2015 roku do 30 kwietnia 2015 roku.

XII. Na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego J. M. kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 25 września 2013 roku do 30 kwietnia 2015 roku.

XV. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. K. kwotę 2435, 40 (dwa tysiące trzydzieści pięć złotych, czterdzieści groszy) tytułem kosztów za obronę z urzędu świadczoną na rzecz oskarżonego A. M..

XVI. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. L. kwotę 2135, 40 (dwa tysiące sto trzydzieści pięć złotych czterdzieści groszy) tytułem kosztów za obronę z urzędu świadczoną na rzecz oskarżonego J. M..

XIX. Zwolnił wszystkich oskarżonych od zapłaty kosztów sądowych w całości.

Tym samym wyrokiem Sąd Okręgowy w Radomiu uznał K. G. i B. R. za winnych popełnienia przypisanych im czynów i wymierzył im stosowne kary, a nadto zawarł inne rozstrzygnięcia dotyczące tychże oskarżonych.

Od tego wyroku apelacje wnieśli obrońcy oskarżonych P. K., A. M., a także obrońca oskarżonego J. M..

Obrońca P. K.:

I. zaskarżył wyrok w zakresie wszystkich rozstrzygnięć zapadłych wobec tego oskarżonego, przy czym:

- a) **w zakresie punktu I.1 wyroku (przestępstwo z art. 158 § 1 i 3 k.k.) - co do winy,**

b) *w zakresie punktu I.2 wyroku (przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.) - co do kary,*

c) *w zakresie punktu III. wyroku (przestępstwo z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii) - co do winy,*

II. na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. w zakresie czynu z punktu I.1. zaskarżonego wyroku:

a) *naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia - art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodu z wyjaśnień B. R. i D. M., polegającą na uznaniu za wiarygodne sprzecznych ze sobą wyjaśnień wspomnianych osób co do ilości osób biorących udział w pobiciu pokrzywdzonego A. W., w efekcie czego doszło do błędnych ustaleń faktycznych, iż pobicia pokrzywdzonego dokonali 3 osoby, w tym P. K. w sytuacji, gdy w uznanych za wiarygodne wyjaśnieniach D. M. (k. 857 akt sprawy, uzasadnienie k. 26) zawarto kategorię stwierdzenie, iż pokrzywdzonego pobili A. K. i J. M.,*

b) *błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść poprzez ustalenie, iż osobą biorącą udział w pobiciu pokrzywdzonego A. W. musiał być P. K., w sytuacji, gdy z uznanych za wiarygodne dowodów, w tym wyjaśnień B. R. oraz D. M. nie wynika, aby osobą tą był oskarżony,*

c) *naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia - art. 207 § 1 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie w postępowaniu sądowym oględzin miejsca zdarzenia, w efekcie czego doszło do błędnych ustaleń faktycznych, iż oskarżeni w dniu zdarzenia dostali się do budynku starej mleczarni, gdzie doszło do pobicia A. W. poprzez siłowe otwarcie drzwi, a nie przez wyjętą część konstrukcji okiennej, a w konsekwencji uznanie wyjaśnień złożonych przez P. K. za niewiarygodne w części;*

2. w zakresie punktu I. 2. zaskarżonego wyroku:

- naruszenie prawa materialnego - art. 60 § 3 k.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy oskarżony wyjaśniając szczerze ujawnił wobec organu powołanego do ścigania przestępstw, a następnie podtrzymał w postępowaniu sądowym wszystkie znane sobie informacje dotyczące okoliczności popełnienia przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz osób w nim uczestniczących i informacje te były istotne dla wyjaśnienia sprawy,

3. w zakresie punktu I. 3. zaskarżonego wyroku:

- naruszenie prawa materialnego - art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku (str. 40) ilość środków odurzających, których posiadanie mu przypisano, uznano za niewielką - co wyklucza odpowiedzialność za typ kwalifikowany przestępstwa polegający na posiadaniu wbrew przepisom ustawy znacznej ilości środków odurzających.

III. Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. wniósł o:

a) *uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej uznania P. K. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 i 3 k.k. (punkt I.1.) oraz wynikających z niego rozstrzygnięć o karze oraz środka karnym zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i skierowanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania,*

b) zmianę punktu I.2. zaskarżonego orzeczenia (przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.) w części dotyczącej kary poprzez wymierzenie P. K. za ten czyn kary nadzwyczajnie złagodzonej,

c) zmianę punktu III. zaskarżonego orzeczenia poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i wymierzenie mu za ten czyn kary nadzwyczajnie złagodzonej.

Obrońca oskarżonego A. M. zaskarżył wyrok w całości.

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2, 3, 4 powyższemu wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na jego treść, a mianowicie:

a) art. 4, 7 i 410 k.p.k., poprzez niepowzięcie wątpliwości, odnośnie udziału A. M. w pobiciu pokrzywdzonego, w sytuacji, gdy oskarżony ten nie przyznał się do popełnienia tego czynu, zaś wyjaśnienia pozostałych oskarżonych w tym zakresie są niespójne, niekonsekwentne oraz budzą poważne wątpliwości co do ich wiarygodności z uwagi na stan nietrzeźwości każdego z nich w czasie zdarzenia;

b) art. 4, 7 i 410 k.p.k., poprzez pominięcie wyjaśnień oskarżonego K. G. z 11 kwietnia 2014 r., w których wyrażał wątpliwości, co do obecności A. M. w samochodzie prowadzonym przez J. M. w dniu 21 września 2013 r. oraz późniejszej obecności A. M. w budynku mleczarni, chociaż korelują one z wyjaśnieniami złożonymi przez P. K. i A. M..

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, iż oskarżony A. M. nie jest chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, a także, iż w czasie popełnienia przypisanych mu czynów nie miał zakłócenia czynności psychicznych w rozumieniu stanów wyjątkowych, pomimo tego, że w aktach sprawy brak jest dowodów, które wskazywałyby na powyższe okoliczności, a ustalenie Sądu w tym zakresie zapadło w oparciu o opinię sądowo psychiatryczną sporządzoną w stosunku do oskarżonego P. K..

3. rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, jako nieodpowiadającą dyrektywom sądowego wymiaru kary określonym w art. 53 § 2 k.k., w szczególności nie uwzględniającą okoliczności łagodzących, do których w ocenie skarżącego zaliczyć należy ujawnienie przez niego przestępstwa oraz wskazanie miejsca ukrycia zwłok pokrzywdzonego.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Z wniesionych apelacji częściowo zasadna okazała się apelacja obrońcy oskarżonego P. K., ale tylko w zakresie zarzutu podniesionego w pkt. II. 3 (czyn z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii) i wniosku o zmianę kwalifikacji prawnej powyższego czynu na jego typ podstawowy. W pozostałym zakresie apelacja obrońcy tego oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Niezasadne okazały się apelacje obrońców oskarżonych J. M. i A. M..

Już na samym wstępie stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób prawidłowy, wprowadzając do procesu wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia dowody. Ich ocena, wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jest wszechstronna, uwzględnia wszystkie okoliczności ujawnione na rozprawie, zarówno te przemawiające na korzyść oskarżonych, jak i na ich niekorzyść. Ocena tychże dowodów dokonana została w sposób uwzględniający wymogi art. 7 k.p.k., t.j. po rozważeniu wszystkich przeprowadzonych dowodów, zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego. W takiej sytuacji nie

można zasadnie twierdzić, by ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd obarczone były takimi błędami, które mogły mieć wpływ na treść wyroku.

Odnosnie apelacji obrońcy oskarżonego P. K..

Co do zarzutów z pkt II 1 a i b.

Zarzuty te nie są zasadne. Nie ma racji skarżący podnosząc, iż Sąd I instancji opierając się zarówno na wyjaśnieniach B. R., jak i D. M. co do ilości osób biorących udział w pobiciu pokrzywdzonego A. W. oparł się na sprzecznych ze sobą dowodach. Analiza treści pisemnego uzasadnienia wyroku dowodzi, iż czyniąc ustalenia faktyczne dotyczące przebiegu zdarzenia opisanego w pkt I.1 wyroku, a także osób biorących udział w zajściu Sąd Okręgowy oparł się przede wszystkim na wyjaśnieniach oskarżonego B. R. (vide: s. 2-3, 25-26 uzasadnienia), wskazującego na 3 sprawców pobicia, tj. braci A. (określanego imieniem K.) i J. M. oraz młodego mężczyznę w wieku około 18 lat. Odnosząc się do wyjaśnień D. M. stwierdzić należy, że wymieniona jako sprawców pobicia pokrzywdzonego wskazała braci J. A. M., ale jednocześnie zaznaczyła, że nie pamięta czy byli z nimi inni mężczyźni (k. 1852).

Wyjaśnienia B. R. co do ilości osób biorących udział w zdarzeniu zostały obdarzone wiarą przez Sąd I instancji, zaś ocena ta zaprezentowana na s. 25 i 26 uzasadnienia jest wyczerpująca, wszechstronna, zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego i – jako taka – korzysta z ochrony przewidzianej w art. 7 k.p.k..

Nie ma również racji skarżący zarzucając Sądowi I instancji błędne ustalenie, że trzecią osobą biorącą udział w pobiciu pokrzywdzonego A. W. był oskarżony P. K.. Faktem jest, że na żadnym etapie postępowania B. R. nie wskazywał wprost na oskarżonego jako trzeciego sprawcę, którego określał zwrotem „młody chłopak”, „młody mężczyzna w wieku około 18 lat”, ograniczając się tylko do opisanego jego ubioru. Rzecz jednak w tym, że te depozycje oskarżonego Sąd Okręgowy należycie rozważył, także w kontekście pozostałego materiału dowodowego, dochodząc do słusznej konstatacji, że osobą tą był właśnie oskarżony P. K. (vide: s. 27 uzasadnienia). Argumentację tą Sąd Apelacyjny w pełni podziela.

Nie przekonują przy tym wywody apelacji, że z racji styczności na rozprawach P. K. i B. R. ten ostatni byłby w stanie wskazać na P. K. jako współsprawcę pobicia pokrzywdzonego A. W., gdyby ten oskarżony brał udział w pobiciu. Skarżący nie dostrzega, że B. R. wielokrotnie podnosił, że nie jest w stanie rozpoznać tej osoby, w tym na rozprawie wypowiadał się, że „trzeciej osoby nie poznał i do tej pory nie wie kto to był”, „nie umie powiedzieć, czy ta osoba jest wśród oskarżonych” (k. 2416v).

Sąd Okręgowy trafnie wykluczył możliwość udziału w tym zdarzeniu K. G., gdyż bezsporne jest (także w świetle depozycji oskarżonego P. K.), że wymieniony spotkał się z oskarżonymi już po pierwszym zdarzeniu z udziałem pokrzywdzonego. Nadto wiek K. G. (29 lat) nie przystaje do opisu sprawcy przedstawianemu przez B. R. jako młodego chłopaka, mężczyznę w wieku około 18 lat.

Wreszcie, nie dostrzega skarżący, że sam oskarżony P. K. nie kwestionował swojej obecności na miejscu zdarzenia, wskazując jednak – co nie zyskało aprobaty sądu orzekającego – że w tym czasie znajdował się pod budynkiem starej mleczarni.

Myli się również skarżący wywodząc, że niestwierdzenie śladów krwi pokrzywdzonego na ubraniu P. K. wyklucza udział tego oskarżonego w pobiciu A. W.. Jedyne pozytywne wyniki takiej ekspertyzy potwierdziłyby udział oskarżonego w zdarzeniu, natomiast wyniki negatywne nie wykluczają sprawstwa oskarżonego.

Należy również podzielić dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę dowodów odnośnie przebiegu zdarzenia i oparcie się w tym zakresie głównie na wyjaśnieniach B. R.. Brutalny sposób działania sprawców znajduje potwierdzenie w wynikach oględzin miejsca zdarzenia (k. 11-16), zwłaszcza oględzin kuchni, w której stwierdzono liczne ślady krwi, uszkodzony taboret, a także w wynikach oględzin i otwarcia zwłok (k. 85-95) oraz opiniach biegłych T. K. i W. O.. Ocena dowodów z wyjaśnień B. R. w omawianym zakresie jest rzeczowa i wszechstronna, o czym przekonują pisemne

motywy wyroku (vide: s. 20-24 uzasadnienia) i nie ma potrzeby ponownego przytaczania trafnej argumentacji Sądu I instancji w tym względzie.

Chybione są także i te twierdzenia apelacji, iżby pilna potrzeba uzyskania gotówki przez oskarżonego P. K. wykluczała jego udział w pobiciu pokrzywdzonego, gdyż w takim razie nie byłoby przeszkód w dokonaniu zaboru mienia pokrzywdzonego bezpośrednio po jego pobiciu. Powyższe wywody mają wyłącznie charakter spekulacji, pozostając w całkowitym oderwaniu nawet od treści depozycji oskarżonego P. K., który wskazywał przecież, że motyw okradzenia pokrzywdzonego pojawił się w trakcie jazdy samochodem i po spotkaniu z oskarżonym K. G., a więc już po pierwszym brutalnym pobiciu pokrzywdzonego.

Co do zarzutu z pkt II 1 c.

Zarzut ten jest chybiony.

Celem przeprowadzenia dowodów jest ustalenie bądź wykluczenie określonych faktów. Przeprowadzenie dowodów nie może natomiast służyć potwierdzeniu bądź wykluczeniu hipotez prezentowanych przez strony. Taki natomiast hipotetyczny charakter ma prezentowany przez obrońcę zarzut, albowiem jak wynika z uzasadnienia apelacji dowód z oględzin miejsca zdarzenia miałby w ocenie skarżącego wykazać „jakieś uszkodzenia” drzwi wejściowych do budynku, co zdaniem skarżącego „musiałoby nastąpić gdyby sprawcy pierwszego pobicia dostali się do wewnątrz drzwiami”. Niezależnie od tej uwagi należy z całą stanowczością stwierdzić, że przeprowadzenie powyższego dowodu byłoby nieprzydatne dla stwierdzenia danej okoliczności (art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k.). Przewód sądowy rozpoczął się w dniu 15 października 2014 roku, a więc po ponad roku od czasu zdarzeń będących przedmiotem osądu, a zakończył się w dniu 23 kwietnia 2015 roku, zatem po dalszych 6 miesiącach. Po takim okresie czasu ustalenie ewentualnego uszkodzenia drzwi wejściowych nie byłoby możliwe. Bez znaczenia powstawałaby natomiast ewentualna zmiana konstrukcji okiennej po zdarzeniu.

Wbrew wywodom skarżącego nie sposób skutecznie zakwestionować poczynionego przez Sąd I instancji w oparciu o wyjaśnienia B. R. ustalenia co do sposobu dostania się sprawców do budynku starej mleczarni. Wymieniony konsekwentnie twierdził, że sprawcy weszli do mieszkania drzwiami, a nie oknem, wskazując jednocześnie, że możliwe było otworenie drzwi szarpnięciem (k. 2418).

Słusznie Sąd Okręgowy zdyskredytował wyjaśnienia oskarżonego P. K., twierdzącego, że do budynku A. M. wszedł przez wybitą szybę w oknie, gdyż przeczą im dowody w postaci protokołu oględzin miejsca zdarzenia (k. 43) i dokumentacji fotograficznej, z których wynika, że otwór powstały z rozbicia szyby w oknie kuchennym nie pozwalał na wejście przezeń do środka (vide: s. 27 uzasadnienia).

Reasumując, zarówno ocena dowodów, jak i ustalenia faktyczne, a także ocena prawna czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I.1 zaskarżonego wyroku są prawidłowe. Wskazać w tym miejscu trzeba, że ani obrońca oskarżonego P. K., ani też pozostali skarżący nie kwestionują, iż skutek śmiertelny był wynikiem pierwszego, brutalnego pobicia pokrzywdzonego. Ustalenia Sądu Okręgowego w tym zakresie są prawidłowe, a poczynione zostały m. in. w oparciu o opinie biegłych z zakresu medycyny sądowej, których ocena nie budzi zastrzeżeń, a które nie były i nie są kwestionowane we wniesionych środkach odwoławczych.

Co do zarzutu z pkt II 2 apelacji.

Zarzut ten nie jest trafny.

Przede wszystkim wskazać należy, iż skarżący nie kwestionuje ustaleń faktycznych w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt. I. 2 wyroku, i słusznie, albowiem znajdują one oparcie w prawidłowo dokonanej ocenie dowodów. Trafna jest także ocena prawna powyższego czynu jako występku określonego w art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.. Nie jest ona kwestionowana przez skarżącego.

Przepis art. 60 § 3 k.k., którego obrazę zarzuca autor apelacji, obliguje sąd do zastosowania przewidzianej tam instytucji w stosunku do sprawcy współdziałającego z innymi osobami w popełnieniu przestępstwa, który ujawni wobec organu powołanego do ścigania przestępstw informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa oraz istotne okoliczności jego popełnienia.

Przez „okoliczności istotne” w rozumieniu art. 60 § 3 k.k. rozumie się nie tylko stanowiące ustawowe znamiona przestępstwa, ale również sposób działania oraz osoby, które brały w nim udział. Do takich istotnych okoliczności należy również rola, jaką sam oskarżony odegrał w popełnieniu przestępstwa (postanowienie SN z dnia 17 czerwca 2015 roku, VKK 60/15, LEX nr 1764826, wyrok SA w Białymstoku z dnia 4 listopada 2014 roku, II AKa 199/14, LEX 1630500).

Trafnie podnosi autor apelacji, że wyjaśnienia oskarżonego P. K. pozwoliły na rozdzielenie dwóch pobić pokrzywdzonego A. W., oskarżony przedstawił okoliczności związane z powstaniem zamiaru okradzenia pokrzywdzonego, swoją, a także J. M. rolę w pobiciu pokrzywdzonego, przyznał również, że w rzeczywistości zabrał pokrzywdzonemu 450 zł, a nie 100 zł, jak wcześniej wskazywał. Powyższe wyjaśnienia oskarżonego nie są wszakże wystarczające do zastosowania wobec niego instytucji z art. 60 § 3 k.k.. Oskarżony P. K. wykluczył udział w tym zdarzeniu A. M., co sprawia, że nie może być mowy o ujawnieniu przez oskarżonego „istotnych okoliczności” popełnienia przestępstwa w rozumieniu art. 60 § 3 k.k.. Powyższe dostrzegł Sąd Okręgowy, czemu dał wyraz w pisemnym uzasadnieniu (vide: s. 40 uzasadnienia).

Co do zarzutu z pkt II 3 apelacji.

Zarzut ten jest zasadny. Sąd Okręgowy przypisał oskarżonemu zachowanie polegające na posiadaniu, w warunkach określonych w art. 12 k.k., środka odurzającego w postaci nie mniej niż 8 g marihuany. Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż wskazaną ilość środka odurzającego Sąd ten uznał za niewielką (vide: s. 40 uzasadnienia), a jednocześnie czyn ten zakwalifikował z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.) w zw. z art. 12 k.k..

Przepis art. 62 ust. 2 cytowanej ustawy penalizuje posiadanie znacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych. Jak trafnie podniósł obrońca przywołując liczne judykaty Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych 8 g marihuany nie może być uznana za ilość znaczną w rozumieniu powyższego przepisu, dlatego zastosowanie winien mieć przepis art. 62 ust. 1 ustawy przewidujący odpowiedzialność za typ podstawowy. Uchybienie Sądu I instancji w ocenie Sądu Apelacyjnego nosi charakter oczywistej omyłki pisarskiej, o czym przekonuje również wymiar kary orzeczonej za ten czyn (6 miesięcy pozbawienia wolności), tj. poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia z art. 62 ust. 2 ustawy (rok pozbawienia wolności).

Bacząc na powyższe konieczna stała się korekta wyroku odnośnie kwalifikacji prawnej tego czynu, a także podstawy wymiaru kary.

Nie znalazł natomiast Sąd Apelacyjny podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji w przedmiocie wymierzenia oskarżonemu kary nadzwyczajnie złagodzonej.

Przede wszystkim nie ma racji skarżący odwołując się do regulacji art. 60 § 3 k.k.. Jak już zauważono w poprzedniej części uzasadnienia ma ona zastosowanie tylko do sprawcy współdziałającego z innymi osobami. Omawiany czyn został popełniony przez oskarżonego samodzielnie, zatem przepis art. 60 § 3 k.k. nie mógł mieć zastosowania. Ewentualną podstawę rozważań do zastosowania instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary mógłby stanowić przepis art. 60 § 1 lub § 2 k.k., a więc gdy przemawiają za tym względy określone w art. 54 § 1 k.k. (tj. względy wychowawcze) albo szczególnie uzasadniony wypadek, kiedy nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo byłaby niewspółmiernie surowa.

Sposób życia oskarżonego przed popełnieniem przestępstw będących przedmiotem osądu, stwierdzona demoralizacja, uprzednie popełnianie przez oskarżonego jako nieletniego, czynów karalnych, w tym z art. 62 ust. 1 ustawy o

przeciwdziałaniu narkomanii, używanie marihuany, nie pozwalają uznać, by za zastosowaniem nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec oskarżonego przemawiały względy wychowawcze, nawet przy uwzględnieniu okoliczności eksponowanych przez skarżącego, w tym ujawnienia przestępstwa. Z tych samych przyczyn brak jest podstaw do przyjęcia istnienia szczególnie uzasadnionego wypadku przemawiającego za tezą, że nawet najniższa kara za przestępstwo byłaby niewspółmiernie surowa. Orzeczone wobec oskarżonego za ten czyn kara 6 miesięcy pozbawienia wolności zbliżona jest do dolnej granicy ustawowego zagrożenia z art. 62 ust. 1 cytowanej ustawy, nie jest więc karą niewspółmiernie surową w stopniu rażącym.

Co do kar wymierzonych oskarżonemu za czyny przypisane w pkt I.1 i 2 wyroku i środka karnego.

Stosownie do uregulowania zawartego w art. 447 § 1 k.p.k. obowiązkiem sądu odwoławczego było również skontrolowanie orzeczenia w zakresie kar wymierzonych oskarżonemu.

Analiza pisemnych motywów wyroku pozwala stwierdzić, iż ferując rozstrzygnięcie o karach Sąd I instancji należycie uwzględnił okoliczności wskazane w art. 53 § 1 i 2 k.k., nie tracąc z pola widzenia unormowania zawartego w art. 54 § 1 k.k..

Uwagi Sądu Okręgowego nie umknął stopień społecznej szkodliwości czynów oskarżonego, działanie pod wpływem alkoholu, dopuszczenie się czynu przypisanego w pkt I.1 wyroku z niezwykle błahego powodu i wobec pokrzywdzonego, którego wcześniej nie znał, a odnośnie czynu przypisanego w pkt I. 2 wyroku popełnienie go na szkodę osoby dotkliwie pobitej, która nie była w stanie skutecznie przeciwstawić się działaniom oskarżonych, a także niewysoką wartość skradzionego mienia.

Nadto miał na uwadze demoralizację oskarżonego i jego sposób życia przed popełnieniem przestępstwa (o czym była mowa powyżej), ale też postawę oskarżonego na rozprawie, wyrażoną skruchą i żal, a także pozytywne zmiany w zachowaniu oskarżonego po uchyleniu tymczasowego aresztowania. Mowa tu o podjęciu przez oskarżonego nauki, zaprzestaniu spożywania alkoholu i narkotyków, aktywności w zajęciach sportowych, właściwym funkcjonowaniu w grupie rówieśników (k. 2403-2406), a także podjęciu terapii w ośrodku MONAR – u (k. 2796).

Wymierzone oskarżonemu kary 3 lat pozbawienia wolności za czyn przypisany w pkt I.1 wyroku i 2 lat pozbawienia wolności za czyn z pkt I.2 wyroku nie są rażąco surowe, a tylko taka ocena mogłaby uzasadniać ich złagodzenie. Nie razi też surowością kara orzeczone za czyn przypisany oskarżonemu w pkt. II wyroku, o czym była już mowa powyżej.

Kara łączna 3 lat pozbawienia wolności została orzeczone przy zastosowaniu zasady absorpcji, stąd też brak jest podstaw do jakiegokolwiek korekty wyroku w tym zakresie.

Orzeczenie o zadośćuczynieniu znajduje oparcie w treści art. 46 § 1 k.k., zaś jego wysokość nie razi surowością.

Odnośnie apelacji obrońcy oskarżonego A. M..

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, mimo częściowej trafności zarzutu z pkt. 2.

Co do zarzutów z pkt 1 a i b apelacji.

Zarzuty te nie są słuszne.

Wbrew zarzutom i wywodom autora apelacji ocena dowodów przez Sąd Okręgowy nie narusza norm art. 4, 7 i 410 k.p.k.. Ocena ta dokonana została w oparciu o całokształt materiału dowodowego, o czym przekonują pisemne motywy rozstrzygnięcia. Natomiast przedstawiona w uzasadnieniu apelacji próba oceny wyjaśnień oskarżonych odnosi się jedynie do pewnych fragmentów materiału dowodowego, a więc z samej istoty nie jest oceną pełną.

Ze stanowczych i konsekwentnych wyjaśnień oskarżonego B. R. składanych w toku całego postępowania wynika, że jednym z trzech mężczyzn, którzy wtargnęli do budynku starej mleczarni był oskarżony A. M., czemu ten ostatni przeczył. B. R. twierdził, że wówczas doszło do brutalnego pobicia pokrzywdzonego A. W., w czasie którego

wymieniony był bity rękami i kopany, głównie w twarz, a także uderzony w głowę drewnianym taboretą (k. 264-265, 1065-1066, 1068-1069). Aczkolwiek tenże oskarżony początkowo wskazywał, że oskarżony A. M. nie brał czynnego udziału w tym pobiciu pokrzywdzonego (stał obok B. R.), jednak w dalszym toku postępowania wskazywał już, że wszyscy trzej sprawcy, w tym A. M. brali aktywny udział w pobiciu pokrzywdzonego (k. 1061-1069). Wskazane wyjaśnienia oskarżonego B. R. Sąd I instancji obdarzył wiarą i m. in. na nich oparł ustalenia faktyczne. Taka ocena dowodów nie nosi cech dowolności. Dostrzec przy tym trzeba, co pomija skarżący, że to oskarżony A. M., jako jedyny ze sprawców miał motyw w dokonaniu napaści na pokrzywdzonego. Była nim wcześniejsza sprzeczka z pokrzywdzonym, w czasie której A. W. zarzucał A. M. dokonanie kradzieży pieniędzy na szkodę konkubiny. Na sprawstwo oskarżonego A. M. w pobiciu pokrzywdzonego wskazuje również oskarżony P. K., aczkolwiek przedstawia on zupełnie inaczej okoliczności zdarzenia.

Skarżący nie dostrzega również wymowy zeznań świadków funkcjonariuszy policji A. Ś. i J. C. wykonujących czynności służbowe na miejscu zdarzenia, a wobec których B. R. wypowiadał się, że pokrzywdzonego pobili bracia A. i J. M. (vide: św. A. Ś. k. 193, św. J. C. k. 195), natomiast D. M. wskazywała, że sprawcami pobicia pokrzywdzonego byli bracia J. A. M. oraz K. G., którzy następnie wrzucili zwłoki pokrzywdzonego do piwnicy (vide: św. J. C. k. 195). Na sprawstwo oskarżonego A. M. wskazują także depozycje D. M., która w toku postępowania przygotowawczego wskazywała, że pokrzywdzonego cyt. „zabili K. i J.”.

Wbrew odmiennym wywodom skarżącego nie sposób również skutecznie zakwestionować oceny dowodów w zakresie odnoszącym się do drugiego zdarzenia, w czasie którego pokrzywdzony został ponownie pobity i okradziony. Skarżący odwołuje się do wyjaśnień złożonych przez K. G. podczas konfrontacji z P. K. przeprowadzonej 11 kwietnia 2014 roku, w czasie której tenże oskarżony wyraził wątpliwość co do obecności A. M. w samochodzie (k.1845-1846). Wyjaśnienia te były jednak odosobnione, gdyż K. G. od samego początku twierdził, że w samochodzie znajdował się również A. M. (k. 1096) i wyjaśnienia te potwierdzał również podczas konfrontacji z A. M. (k. 1539-1540) i J. M. (k. 1543-1545). Na obecność w tym czasie w samochodzie A. M. wskazywał również oskarżony J. M. (k. 284v, 1146-1147).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy odniósł się do wyjaśnień oskarżonego P. K., w których twierdził, że oskarżony A. M. nie brał udziału w powyższym (drugim – uwaga SA) zdarzeniu (s. 31 uzasadnienia) i brak jest podstaw do zakwestionowania tego stanowiska Sądu. Zwrócił nadto uwagę na zaangażowanie oskarżonego A. M. w czynnościach związanych z ukryciem zwłok pokrzywdzonego, próbą skierowania zainteresowania organów ścigania fałszywie wskazanym sprawcą śmierci A. W. (twierdził, że jest nim B. P.), a także podejmowane przez niego działania zmierzające do mataczenia w sprawie (kierowanie grypsów do K. G., umieszczanie informacji kierowanych do J. M. – vide: s. 31 uzasadnienia).

Co do zarzutu z pkt 2 apelacji.

Rację należy przyznać autorowi apelacji, o ile podnosi że Sąd Okręgowy w Radomiu ustalając poczytalność oskarżonego w czasie popełnienia przypisanych mu czynów oparł się w tej mierze na treści opinii sądowo – psychiatrycznej dotyczącej oskarżonego P. K., o czym świadczy przywołanie kart 1209-1210 akt sprawy. Uchybienie to nie miało jednak wpływu na treść wyroku, nie może więc skutkować jego zmianą bądź uchyleniem.

Z akt sprawy wynika, że oskarżony A. M. nie był leczony psychiatrycznie (k. 137, 146, 2407v), nie wskazywał na przebyte jakichkolwiek urazów czaszkowo – mózgowych, czy innych chorób mogących wskazywać na uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności. W takiej sytuacji nie występowały uzasadnione wątpliwości co do poczytalności oskarżonego powodujące konieczność dopuszczenia w oparciu o art. 202 § 1 k.p.k. dowodu z opinii o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego. Również autor apelacji we wniesionym środku odwoławczym nie wskazuje na istnienie przesłanek powodujących wątpliwości co do poczytalności oskarżonego. Z pewnością za takie nie można uznać powoływanych przez skarżącego przesłanek leżących u podstaw powołania dowodu z opinii biegłych psychiatrów odnośnie oskarżonego J. M. w postępowaniu przygotowawczym.

Co do zarzutu z pkt 3 apelacji.

Zarzut ten jest bezzasadny.

Wymierzone oskarżonemu kary jednostkowe i kara łączna nie noszą cech rażącej niewspółmierności w rozumieniu art. 438 pkt. 4 k.p.k..

Lektura pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku dowodzi, iż przy wymiarze oskarżonemu kar jednostkowych Sąd Okręgowy kierował się przesłankami określonymi w art. 53 § 1 i 2 k.k., bacząc, że w stosunku do oskarżonego znajdował zastosowanie przepis art. 54 § 1 k.k. wyrażający zasadę wychowawczego charakteru kar orzekanych wobec sprawcy młodocianego, jakim jest oskarżony.

Ekspozycyony przez skarżącego fakt ujawnienia przez oskarżonego przestępstwa oraz wskazanie miejsca ukrycia zwłok stanowią niewątpliwie okoliczności przemawiające na korzyść oskarżonego. Nie mogą one wszakże przesłaniać szeregu istotnych okoliczności obciążających oskarżonego, prawidłowo wyeksponowanych w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Co do czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I.1 wyroku wskazać trzeba, że to właśnie oskarżony A. M. był inicjatorem śmiertelnego w skutkach pobicia pokrzywdzonego, działał z chęci zemsty na pokrzywdzonym, który zarzucił mu okradzenie konkubiny, a także niezwykle brutalny sposób działania sprawców.

Kara 5 lat pozbawienia wolności odpowiada połowie ustawowego zagrożenia za przestępstwo z art. 158 § 3 k.k., nie jest więc rażąco surowa, zwłaszcza gdy się uwzględni warunki i właściwości oskarżonego, a także jego sposób życia przed popełnieniem przestępstwa. A. M. jest osobą w wysokim stopniu zdemoralizowaną, w swoim środowisku ma negatywną opinię, od najmłodszych lat sprawiał problemy wychowawcze, do czasu uzyskania pełnoletności był stosowany wobec niego środek wychowawczy w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i pomimo młodego wieku był już karany za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k..

Wskazane powyżej okoliczności dotyczące osoby oskarżonego nie pozwalają uznać za niewspółmiernie surową także kary orzeczonej wobec niego za drugi z przypisanych mu czynów (w pkt I.2 wyroku) mimo, iż – jak trafnie stwierdził Sąd Okręgowy – oskarżony nie osiągnął korzyści majątkowej z przestępstwa. Orzeczone za ten czyn kara oscyluje bliżej dolnego ustawowego zagrożenia za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i także z tego względu nie można uznać jej za surową w stopniu rażącym.

Kara łączna wymierzona została przy zastosowaniu zasady absorpcji, brak jest więc podstaw do ingerencji w jej wymiar.

Nie razi też surowością wysokość zasądzonych zadośćuczynienia orzeczonego na podstawie art. 46 § 1 k.k..

Odnosnie pozostałych rozstrzygnięć.

Orzeczenie o zaliczeniu oskarżonemu A. M. na poczet orzeczonej kary okresu tymczasowego aresztowania w postępowaniu międzyinstancyjnym zapadło w oparciu o art. 63 § 1 k.k..

Stosownie do art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz. U. 2015.615 j.t.) i § 14 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 jt.) Sąd Apelacyjny zasądził od Skarbu Państwa koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Orzeczenie o zwolnieniu oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze zapadło w oparciu o art. 624 § 1 k.p.k..

Oskarżeni nie posiadają majątku, oskarżony P. K. jest uczniem, wobec obu oskarżonych zostały orzeczone kary izolacyjne, zatem uiszczenie kosztów byłoby dla nich zbyt uciążliwe.

Z tych wszystkich względów i nie stwierdzając uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k. Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt I i II wyroku.

Wobec odmowy przyjęcia wniosku obrońcy oskarżonego J. M. z przyczyn, o których mowa w art. 120 § 2 k.p.k. uzasadnienie wyroku w części dotyczącej tego oskarżonego nie zostało sporządzone.